

Щадило К. О.

студент магістратури спеціальності «Прикладна лінгвістика», Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), 123ksunya444@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядаються деякі пріоритетні напрями використання інформаційних технологій у процесі самостійної підготовки студентів до занять з англійської мови, які роблять процес підготовки більш продуктивним, змістовним, динамічним та ефективним.

Ключові слова: *самостійна робота, самостійне навчання, аудіювання, говоріння, письмо, читання, міжнародні тести, електронні словники і веб-сайт.*

Постановка проблеми. Основною метою освіти сьогодні є не проста сукупність знань, умінь і навичок, а заснована на них особиста, соціальна і професійна компетентність – уміння самостійно добувати, аналізувати і ефективно використовувати інформацію, уміння раціонально жити і працювати в світі який швидко змінюється. Отже, можна говорити про те, що сучасна система освіти орієнтована на знання, тобто самостійну роботу студентів і збільшення її обсягу. Студент вузу, майбутній фахівець, повинен вміти самостійно поповнювати свої знання, займатися самоосвітою, відрізнятися мобільністю, динамізмом, конструктивністю.

Самостійна робота студентів при вивченні англійської розглядається як важливий фактор засвоєння навчального матеріалу. Тому вона повинна стати основою здобуття знань з англійської, важливою частиною процесу підготовки кваліфікованих фахівців рівня «спеціаліст» і «магістр». Самостійна робота студентів – це складне педагогічне явище, особлива форма навчальної

діяльності, спрямована на засвоєння студентами сукупності знань, вмінь, навичок. Вона необхідна не лише для оволодіння англійською, але й для формування навичок самостійної роботи в учбовій, науковій та професійній діяльності; для формування здібності приймати на себе відповідальність за володіння навчальним матеріалом, самостійно вирішувати проблему підвищення рівня володіння мовою і т. д. [2, с. 48].

Основні функції самостійної роботи студентів: пізнавальна, самостійна, прогностична та корегувальна. Пізнавальна функція визначається засвоєнням систематизованих знань з англійської мови. Самостійна робота сприяє формуванню вмінь і навичок, самостійного їх оновлення і творчого застосування. Прогностична функція розвиває вміння студента передбачати й оцінювати результат виконаного самостійного завдання. Корегувальна функція визначається вмінням вчасно коригувати свою діяльність. Крім того, самостійна робота має виховну функцію: вона формує самостійність не тільки як сукупність вмінь та навичок, але й як рису характеру, яка відіграє суттєву роль у формуванні особистості сучасного спеціаліста вищої кваліфікації [1].

Актуальність статті полягає в тому, щоб досягти значної оптимізації процесів проблемно-орієнтованого та особистісно-орієнтованого навчання та самоосвіти за рахунок інтенсивного та науково-обґрунтованого використання нових інформаційних технологій.

Треба зазначити, що в умовах інтенсивного запровадження інформаційних технологій з'являються нові форми навчальної взаємодії викладача зі студентами, за яких більший пріоритет набувають: самостійне здобуття студентами знань на основі користування ресурсами Інтернету, консультації з викладачем в синхронному та асинхронному режимі он-лайн, самостійна робота з розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції з використанням комп'ютера та інших електронних засобів, здійснення мультимедійних проектів тощо [3].

Метою статті є розгляд деяких пріоритетних напрямів використання нових інформаційних технологій при самостійній підготовці студента до занять з англійської мови.

Відповідно до мети визначено такі *основні завдання* даного дослідження:

- визначити поняття «самостійна робота»;
- виявити переваги та недоліки самостійної роботи;
- розглянути дидактичну середу СР;
- показати можливості вивчення англійської мови в Internet, як необхідною складовою сучасного спілкування і освіти;
- виявити особливості використання комп'ютерних технологій СР;
- вивчити теоретичних матеріалів, присвячених проблемі дослідження (вивчення англійської мови в Мережі).

Аналізуючи можливості мережі Інтернет щодо оволодіння іноземною мовою студентами при самостійній підготовці до занять з англійської мови, слід зазначити як переваги цього ресурсу, так і потенційні проблеми та обмеження. Зокрема, серед основних і беззаперечних позитивів є те, що студент у процесі он-лайн комунікації отримує доступ до нової, найсвіжішої інформації, що забезпечує щільний регулярний контакт з мовою і таким чином значно підсилює мотивацію до вивчення іноземної мови. Інтернет задовольняє природні когнітивні потреби студента, його схильність до активного пошуку та дослідження. Підкреслимо, що жоден підручник, яким би ефективним не був його зміст і структура, не може конкурувати за цими параметрами із ресурсами і засобами Інтернету. Водночас Інтернет не є суто академічним інформаційним середовищем, що робить його використання не завжди зручним та оптимальним, а інколи навіть інформаційно небезпечним [4]. Отже, існує об'єктивна потреба в тому, щоб сформувати у студентів уміння і навички ефективного використання Інтернет-ресурсів при самостійній підготовці.

Сучасний стан розвитку Інтернет-технологій надає більш широкі можливості для використання на аудиторних заняттях та в самостійній роботі студентів з іноземної мови такого інструмента, як подкастинг. Подкастинг – це публікація аудіофайлів в Інтернеті, призначених для скачування та прослуховування на портативних MP3 програвачах або персональних комп'ютерах. Подкастинг може прослуховуватись у різних умовах та тоді, коли слухачеві це зручно. Особливо привабливим для навчання іноземної мови є те,

що студенти самі можуть бути залучені до процесу створення і публікації в Інтернеті своєї аудіопродукції у вигляді подкастів. У практиці навчання іноземної мови виокремилися наступні типи подкастів. Автентичні подкасти – аудіофайли, записані носіями мови, що не створювалися спеціально для потреб навчання іноземної мови. Як правило, більшість з них підходять лише для навчання студентів достатньо високого рівня, які можуть сприймати оригінальне мовлення на слух. Викладацькі подкасти – аудіофайли, записані викладачами, як правило, для своїх студентів. Мета цих подкастів – допомогти студентам в опануванні різних аспектів мови і навичок та умінь мовлення. Подкасти студентів – аудіофайли, записані як результат виконання індивідуальних або групових проєктів студентів. Користь від цих подкастів можуть отримати як студенти, що їх створювали (адже вони здійснюють вмотивовану мовленнєву діяльність, активізуючи при цьому лексику і граматику, відпрацьовуючи навички та уміння мовлення), так і ті, хто прослуховує ці файли. Отже, подкасти представляють собою невеличкі за обсягом файли, які зручно і доречно використовувати на практичних заняттях в аудиторії та в самостійній роботі студентів. Подкасти можуть складати основу для організації та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань. Вони є зручними для збирання та упорядкування за тематикою, зберігаються у комп'ютері та електронних носіях, ефективно інтегруються в презентації, можуть бути складовими мультимедійних проєктів [3].

Ще однією з технічних і дидактичних можливостей використання Інтернету є блоги. Блог (скорочено від weblog) – це персональна постійно поновлювана веб-сторінка, яка нагадує он-лайн журнал, що містить текстову інформацію, фотографії та навіть невеличкі аудіо- та відеофайли. Публікація блога потребує лише доступу до Інтернету та умінь приблизно такого ж рівня складності, як створення та надсилання повідомлень електронною поштою. Саме простота створення робить цей інструмент ефективним та популярним в освітньому середовищі. Блоги можуть представляти форум для студентів та викладачів для обміну інформацією, думками, результатами своєї роботи, для запитів та планування спільної діяльності. У практиці навчання іноземної мови

розрізняють наступні види блогів. Блоги викладачів, призначені для колег і студентів. На сторінках цих блогів розміщують програмові вимоги, інформацію про навчальні курси, завдання для домашньої, самостійної та проектної роботи. Викладач також може опублікувати свої висновки і спостереження щодо навчального процесу або актуальних суспільних тем з тим, щоб «задати тональність» для он-лайн дискусії. На цих блогах гості (колеги та студенти) можуть лише здійснювати коментарі до опублікованої викладачем інформації. Блоги класів або академічних груп. На сторінках цих блогів мають змогу публікуватися як викладач, так і студенти. Інформаційне наповнення блогів здійснюється під керівництвом або наглядом викладача у контексті позааудиторної роботи. Залучені до проектування та ведення блогу студенти мають досить високий ступінь свободи та відповідальності. Блоги студентів – це індивідуальні (групові) проекти студентів, в яких студенти заохочуються до творчої роботи з найвищим рівнем відповідальності, і які вимагають значних зусиль від викладача як модератора електронної публікації. Роль Інтернет-публікацій в організації індивідуальної та самостійної роботи студентів, яка є нагальною проблемою сучасної теорії і практики вищої школи, важко переоцінити, адже вони представляють собою достатньо надійні канали обміну необхідною інформацією за напрямками викладач – студент, студент – викладач, студент – студент [4].

Аналізуючи сучасні дидактичні можливості Інтернет-технологій, слід сказати про використання он-лайн відео та аудіо для потреб навчального процесу з іноземної мови. В методиці навчання іноземних мов значний позитивний дидактичний ефект відеозапису вже давно розглядають як факт, що не підлягає сумніву, однак часто проблемою є створення або знаходження відеоматеріалів, які доречно використати в контексті навчання тієї чи іншої теми спілкування. Викладач повинен здійснювати ретельний відбір відеоматеріалів, а також вибудовувати технологію роботи з відібраними матеріалами за певною структурою. По-перше, слід обов'язково звернути увагу на рівень мовленнєвої складності кліпу, стиль та реєстр мовлення, проаналізувати ситуацію, репрезентовано в матеріалі. По-друге, необхідно

ретельно спланувати хід роботи і визначити завдання за представленими матеріалами, враховуючи поетапність роботи: до перегляду відеозапису (прослуховування аудіозапису), під час перегляду та після нього. Викладачеві необхідно пам'ятати про обачність як у процесі підготовки матеріалів, так і під час роботи з ними, оскільки в Інтернеті міститься багато інформації некоректного морального змісту [3].

Висновок. Отже, самостійна робота студентів у вищих навчальних закладах при вивченні професійної англійської становить невід'ємну складову навчального процесу. Самостійна робота входить у загальний рейтинг і призначена для розвитку навичок самостійного засвоєння мовного матеріалу.

Література

1. **Бородіна, Г. І.** Комунікативні завдання на базі професійно-орієнтованого тексту при навчанні ESP / Г. І. Бородіна, А. М. Спєвак // Вісник ХНУ. – 2009. – № 14. – С. 40–45.

2. **Кісіль, М. В.** Використання елементів теорії конструктивізму на заняттях з професійної англійської мови у ВНЗ / М. В. Кісіль // Вісник Черкаського університету. – Серія «Педагогічні науки». – Черкаси, 2008. – Вип. 135. – С. 47–50.

3. **Коновальчук, С. А.** Аналіз методів навчання професійної діяльності студентів-журналістів засобами англійської мови / С. А. Коновальчук // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2011. – Вип. 60. – С. 141–144.

4. **Юцкевич, О. П.** Проблеми викладання професійно орієнтованої іноземної мови / О. П. Юцкевич // Зб. наук. праць виклад. кафедр інозем. мов та укр. мови літ. Київського нац. економ. ун-ту. – К. : КНЕУ, 2002. – С. 150–153.

References

1. Borodina G. I., Spevak A. M. Komunikativni zavdannya na bazi profesiyno-orientovanogo tekstu pri navchanni ESP [Communication tasks on the basis of professional-oriented text while studying ESP]. Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu – Herald of Khmelnytskyi national university. 2009. No. 14, pp. 40–45.

2. Kisil M. V. Vikoristannya elementiv teorii konstruktivizmu na zanyattiah z profesiynoyi angliyskoyi movi u VNZ [Use of elements of the theory of constructivism at classes on professional English in universities]. Visnik Cherkaskogo universitetu. Seriya «Pedagogichni nauki» – Bulletin of Cherkasy University. Series «Pedagogical Sciences». Cherkasi, 2008. Issue 135, pp. 47-50.

3. Konovalchuk S. A. Analiz metodiv navchannya profesiynoyi diyalnostli studentiv-zhurnalistiv zasobami angliyskoyi movi [Analysis of methods of teaching professional work of journalism students by means of English language]. Visnik Zhitomirskogo derzhavnogo universitetu Imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr State University named after Ivan Franko. 2011. Issue 60, pp. 141-144.

4. Yutskevich O. P. Problemi vkladannya profesiyno oryentovanoiy iozemnoiy movi [Problems of teaching professionally oriented foreign language]. Zbirnik naukovykh prats vkladachiv kafedr inozemnykh mov ta ukrainskoi movi ta literatury Kiyivskogo natsionalnoho ekonomichnoho universitetu – Collection of scientific works of faculty of foreign languages and Ukrainian language and literature departments of Kyiv National Economic University. Kyiv, KNEU Publ., 2002. Pp. 150-153.

Shchadylo K. O., undergraduate of the Specialty «Applied Linguistics», Educational and Research Institute of Humanities Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), 123ksunya444@gmail.com

The use of information technologies in the process of students' self-student training to English language

The article deals with some main methods of information technologies use in the progress of students' self-student training to English language, which make the process of teaching more productive, informative, dynamic and effective.

Keywords: independent work, independent study, listening, speaking, writing, reading, international tests, electronic dictionaries and website.

Щадило К. А., студент магистратуры специальности «Прикладная лингвистика», Учебно-научный гуманитарный институт Национального

университета кораблестроения имени адмирала Макарова (Украина, Николаев), 123ksunya444@gmail.com

Использование информационных технологий в процессе самостоятельной подготовки студентов к английскому языку

В статье рассматриваются некоторые основные методы использования информационных технологий в процессе обучения студентов английскому языку, которые делают процесс обучения более продуктивным, информативным, динамичным и эффективным.

Ключевые слова: *независимая работа, независимое изучение, слушание, разговор, письмо, чтение, международные тесты, электронные словари и веб-сайт.*